

58 היתומים כסות יפה לעבד השייך להם, בכדי שימכר בדמים יתרים, 59 לפי שאם תלקח לו כסות בשלשים דינר, העבד יהיה משופח מנה 60 (-מאה דינרים) מכפי שהיה לפני כן. וכן פרה כשבאים למכרה, אם 61 ממתנין (-משהים) אותה לאימלים (-ליום השוק), משופחת היא 62 - יהיה שוייה יותר משוייה עתה, וכן מרגלית, אם מעלין אותה 63 לברך שדרך סוחרים לבוא לשם, משופחת היא. מכל מקום לגבי 64 שומת נכסי המעריך אין שמים כן, כגון עני שהעריך עצמו שנותן כפי 65 שתשיג ידו, ויש לו עבד הנמכר בעשרים, אין רואים כאילו קונים 66 עברו כסות בשלושים והוא משיבח מנה ושוה מאה ועשרים, ונמצא 67 שעליו לתת להקדש תשעים, אלא אין להקדש אלא מקומו - לפי 68 השווי במקום שהוא עתה, ואין אומרים במרגלית שיעלה לכרך, 69 וישעתי - ולפי השווי בזמן הפדיון, ואין אומרים בעבד ופרה שאם 70 ימתינו יהיו שוים יותר.

נמרא

71 הגמרא מבאר מנין שאין להקדש אלא מקומו ושעתו: תנו רבנן, 72 נאמר בכתוב (ויקרא כו כג) 'ונתן את הערפך ביום ההוא קודש לה', 73 ודרשו חכמים, 'ביום ההוא' מלמדנו שלא ישחה מרגלית לקלים. 74 כלומר, אדם קל ועני שהעריך שנידון בהשיג יד, ויש ברשותו 75 מרגלית, לא ישחה אותה הגובר לומר לו שילך איתה לכרך ויתן כפי 76 שוייה שם, אלא נותן רק כשווייה כאן. ומהמשך הכתוב 'קודש לה', 77 משמע שאף כל דבר שהוא קודש לה, כגון פתם הקדישות שהם 78 לברך הפית, אין הגובר רשאי להמתין ולמוכרם במקום ובזמן היותר, 79 שמה מתוך כך יארע להם אונס ויפסד ההקדש. 80

הדרן עלך שום היתומים

פרק שביעי - אין מקדישין

81 המקדיש שדהו, ובא לפדותה, אינו נותן להקדש כפי שוייה, אלא, 82 בעד כל חלקת שדה הראוי לזרוע בה סאה שעורים יתן חמשים שקל, 83 כמו שכתוב (ויקרא כו טז) 'ואם משדה אחרת יקדיש איש לה' ויהי 84 ערפך לפי זרעו זרע חמר שעורים פחמשים שקל כסף, אמנם אינו 85 נותן סכום זה אלא כשפודה מיד לאחר היובל, אבל אם פודה כמה 86 שנים לאחר היובל, מחשב כמה שנים נשאר עד היובל ונותן לפי 87 חשבון שהוא סלע (-שקל) ופונדיון לכל שנה ושנה עד היובל. ואם 88 בא לפדותה שנה אחת קודם היובל, אינו פודה לפי חשבון, אלא 89 בחמשים שקל. 90 91

משנה

92 בפרק זה יתבאר דין פדיון שדה אחוזה: 93 אין מקדישין שדה אחוזה לפני היובל אם נשאר פחות משתי 94 שנים עד היובל, ולא גזאלין - ואין פודים אותה מן ההקדש אחר 95 היובל פחות משנה אחת. 96 אין מחשבין חדשים להקדש - הבא לפדות שדה מהקדש באמצע 97 השנה, אינו מחשב כמה חדשים כבר עברו משנה זו וינכה להקדש 98 מסך שנה זו, אלא משלם להקדש כאילו בא לפדותה בתחילת השנה. 99 אכל באופן שיש ריוח להקדש בחישוב החדשים שעברו, או הקדיש 100 מחשב את החדשים. 101

נמרא

102 הגמרא מביאה סתירה בין משנתנו לברייתא: שנינו במשנה, אין 103 מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים. מקשה הגמרא: וימינהו - 104 וקשה על כך מברייתא שנינו בה, מקדישין שדה אחוזה בין לפני 105 היובל, ובין מיד לאחר היובל, ובשנת היובל עצמה לא יקדיש 106 שדהו, ואם הקדיש ביובל עצמו, אינה קדושה. הרי מבואר 107 שמקדישים שדה אחוזה סמוך ליובל, ומשמע גם אם נשאר פחות 108 משתי שנים עד היובל, וקשה ממשנתנו ששנינו בה שאין מקדישים 109

1 'ואם מך הוא מערפך וגו', על פי אשר תשיג יד הנדר יעריכנו הכהן' 2 (ויקרא כז ח). כלומר, אם אין לנודר לשלם כפי הערך הקצוב בתורה, 3 ישלם כפי שתשיג ידו. ודרשו חכמים, 'ואם מך' אם איש עני הוא, 4 הוא מערפך התייהו מערפך, כלומר, אף לאחר שתיטול ממנו את 5 הערך שנודר, עדיין ישרא 'הוא', שישאר בקיומו ובחיותו, למדנו שיש 6 לתת לנודר כדי חיותו.

7 שנינו במשנה: לו אכל לא לאשתו וכו', שאין מניחים להם 8 את הדברים שבמשנה. מבררת הגמרא: מאי טעמא. משיבה הגמרא: 9 שכן משמע 'הוא מערפך', דווקא למעריך עצמו צריך להשאיר כדי 10 חיותו, ולא אשתו וכו' מערפך.

11 שנינו במשנה: רבי אליעזר אומר, אם היה איבר נותן לו צמדו 12 [וכו'], חמר נותן לו חמורו. אכן תנא קמא לא הזכירם, ולדעתו 13 הגובר נוטלם ואינם ככלי אומנות. הגמרא מבאר טעמו: ורבנן (הוא 14 תנא קמא), טעמם מפני שהנהו - צמד וחמור, לאו כלי אומנות 15 נינהו, אלא נכסים נינהו.

16 שנינו במשנה: היה לו מין אחר [וכו']. כלומר, מכל סוג של כלי 17 אומנותו מניחים לו שני כלים, ואם ממין אחד יש לו שלשה ומהמין 18 השני יש לו אחד, נוטלים מידו את השלישי שבמרובה, ואין נותנים 19 לו מעות לקנות כלי נוסף מהמועט. מקשה הגמרא: פשיטא, שהרי 20 כי היכי דסגי ליה עד השתא - כשם שהיה די לו עד עתה באחד 21 במין המועט, השתא נמי סגי ליה - מעתה גם כן יהיה די לו בו, 22 ומדוע היה צד לומר שנקבה עברו את הכלי החסר. מתרצת הגמרא: 23 מהו דתימא, עד האינדא דהנה ליה לאושולי - עד עתה שהיה לו 24 מהמרובה כלי מיותר שהיה יכול להשאילו לאחרים, הו' מושלי ליה 25 - תמורת זה היו משאילים לו מהמין המועט, כגון שהיו לו שלש 26 מעצדין ומגירה אחת, היה משאיל את המעצד המיותר ותמורתו היו 27 נותנים לו מגירה, ונמצא שהיו לו שנים מכל מין, השתא דליכא 28 דמשיל ליה לא - אבל עתה שניטול את השלישי מהמין המרובה, 29 אין לו ממנו להשאיל, ולא ישאילו לו מהמין המועט, ולכך עלינו 30 לקנות לו את החסר, קא משמע לן שאין חוששים לכך, אלא נוטלים 31 הימנו את השלישי שבמין המרובה, ואין קונים לו את החסר שבמין 32 המועט.

33 שנינו במשנה: המקדיש את נכסיו מעלין לו תפילין. כלומר, גם 34 התפילין קדושות ועליו לפדותם. מספרת הגמרא: ההוא נכרא 35 דובנינהו (-שמכר) לנכסיה. אתא - בא אותו אדם לקמיה דרב 36 יימר, אמר להו רב יימר לעומדים לפניו, סליקו ליה תפילין - 37 חילצו לאדם זה את התפילין מראשו עד שיפדם מהלוקח בדמים. 38 מקשה הגמרא: מאי קא משמע לן הגמרא במה שהביאה מעשה זה, 39 הלא מתניתין היא, ששנינו בה המקדיש נכסיו מעלין (-שמין) לו 40 תפילין ועליו לפדותם, לפי שהם בכלל נכסיו, ואם כן גם לגבי מכר 41 הם בכלל נכסיו. מתרצת הגמרא: מהו דתימא, התם הוא דפכר 42 מצוה קא עבדינא - דווקא שם, לענין הקדש, ודאי כוונתו גם על 43 התפילין, לפי שסבור שעושה מצוה שנותנם לבדק הבית, אכל לענין 44 זבונן (-מכירה), שאין מצוה בכך, מצוה דגופיה לא זבין איניש - 45 מן הסתם אין אדם מוכר מצוה שבגופו, ואינם מוכרים, קא משמע 46 לן רב ימר, שאף במוכר נכסיו התפילין מוכרים.

משנה

47 משנתנו ממשיכה לדון אלו דברים אין הגובר רשאי ליטול: אחר 48 המקדיש נכסיו ואחר המעריך עצמו, אין לו - לגובר רשות ליטול 49 בכסות אשתו, ולא בכסות בניו, לפי שאינם של המקדיש 50 והמעריך. ולא כצבע שצבע לשמן - בבגדים שצבען לשם מלבוש 51 לאשתו או בניו אף שלא לבשום, ולא כסנדלים חדשים שלקחן 52 לשמן (-לשם אשתו ובניו) אף שעוד לא נעלו, לפי שהם בחזקתם 53 למשנה שנקנו עברו. 54 המשנה דנה במעריך שבאים למשכנו, לגבי אופן שומת נכסיו: אף 55 על פי שאמרו לגבי יתומים, כשבית דין מוכרים את נכסיהם ומביאים 56 להם תמורתם, עבדים נמכרין בכסותן לשבח - שקונים מנכסי 57

המשך ביאור למס' ערכין ליום שני עמ' א

27 שרב סובר שהמכירה חלה אלא שהשדה חוזרת מיד למוכר כדין
 28 שאר שדות החוזרות לבעליהן ביובל, והלוקח איבד מעותיו. ושמואל
 29 סובר שהמכירה לא חלה כלל, והמוכר צריך להחזיר ללוקח את
 30 מעותיו.
 31 הגמרא מקשה על שמואל, ומבארת את המחלוקת בין רב ושמואל:
 32 מִתְקַוָּה לָהּ רַב יוֹסֵף, בְּשִׁלְמָא - מובן הדבר, לַעֲנִין מְכִירָה - לגבי
 33 מוכר שדהו בשנת היובל, דְּפָלִיג שְׁמוּאֵל עָלֶיהָ דְּרַב הַסּוּבֵר
 34 שהמכירה חלה, וסובר הוא שהמכירה אינה חלה, מִשּׁוּם דְּאִיכָא
 35 לְמִימְרָא - שיש לומר קל וְחֹמֶר קַל וְחֹמֶר שהמכירה לא תחול, וְכֵּן שְׂדֵה
 36 הַמְּכֹרֶת בְּכָר קוּדֵם הַיּוֹבֵל, בְּכֹל זֹאת יוֹצֵאתָ עִבְדֶּיךָ - כשמגיע יובל
 37 יוצאה, שְׂדֵה שְׂאִינָה מְכֹרֶת קוּדֵם הַיּוֹבֵל, אֵינִי דִין שְׂלֵא תִּימְכֶר
 38 ביובל, ואם מכרה שהמכירה לא תחול. אֲפָא הָכָא - כאן לגבי
 39 מקדיש שדהו, מִי אִיכָא לְמִימְרָא - וכי יש לומר קל וְחֹמֶר שההקדש
 40 לא יחול, וְהָא תַנֵּן (להלן כה), אִם הֵינִיעַ הַיּוֹבֵל וְלֹא נִגְאָלָה הַשְּׂדֵה
 41 מִיד הַהִקְדָּשׁ, הַדִּין הוּא שֶׁהַבְּתָנִים נִכְנָסִין לְתוֹכָהּ וְנֹתְנִין אֶת דְּמִיָּהּ
 42 להקדש בדק הבית, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְכִינן שֶׁהַשְּׂדֵה שֶׁהָיוּ קְדוּשׁוֹת
 43 לפני היובל, כשמגיע היובל אינן יוצאות מרשות הקדש בלא פדיון,
 44 אין לעשות קל וחומר שהמקדיש שדהו ביובל עצמה שההקדש לא
 45 יחול.
 46 מתרצת הגמרא: שְׁמוּאֵל בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן סְבִירָא לֵיהּ, דְּאָמַר,
 47 שכשמגיע היובל ולא נגאלה השדה מיד ההקדש, נִכְנָסִין הַכֹּהֲנִים
 48 לתוכה וְלֹא נֹתְנִין אֶת דְּמִיָּהּ לַהֲקָדָשׁ, אֲלֵא יוֹצֵאתָ מֵהַקְדָּשׁ בְּלֹא
 49 פדיון, הֲלֹכךָ גַם בַּהּ נִיתֵן לַעֲשׂוֹת קַל וְחֹמֶר, שֶׁאִם שְׂדֵה הַקְדוּשָׁה כָּבֵר
 50 לפני היובל, בְּכֹל זֹאת כְּשֶׁמֵּגִיעַ יוֹבֵל הִיא יוֹצֵאתָ מֵהַקְדָּשׁ בְּלֹא פְדִיּוֹן,
 51 קל וחומר לשדה שאינה קדושה לפני היובל, שֶׁאִם הַקְדִּישָׁה בִּשְׁנַת
 52 היובל שלא יחול ההקדש.

1 שדה אחוזה פחות משתי שנים סמוך ליובל.
 2 מתרצת הגמרא: רַב וְשְׁמוּאֵל דְּאָמְרֵי תְרוּוּיָהּוּ - שאמרו שניהם
 3 לתרץ, שלעולם מקדישין אפילו פחות משתי שנים לפני היובל, ומה
 4 ששנינו במשנה שאין מקדישים לפני היובל פחות משתי שנים,
 5 הכוונה הוא שאין מקדישין את השדה לַיִנְאֵל בְּגִירוּעַ - על דעת
 6 לפדותה לפי חשבון, פְּחוּת מִשְׁתֵּי שָׁנִים סמוך ליובל, שהבא לפדות
 7 עשר או עשרים שנה לאחר היובל, מחשבים כמה שנים נשארו עד
 8 היובל הבא, ונותן להקדש סלע ופונדיון לכל שנה שנשארה עד
 9 היובל, וזהו שנקרא גירוע, כלומר, שמגרע מכסף הפדיון את מנין
 10 השנים שעברו משנת היובל עד שנת הפדיון. אמנם אם בא לפדות
 11 פחות משתי שנים לפני היובל אינו מגרע כלום, וכשבא לפדותה
 12 צריך לתת להקדש חמשים סלעים, שנאמר (ויקרא כז יח) 'על פי
 13 השנים הנותרות עד שנת היובל וְנִגְרַע מֵעֶרְכָּךָ, ומיעוט שנים הוא
 14 שנים, ולמידים מכאן, שאין נוהג דין גירוע אלא אם נשארו לכל
 15 הפחות שתי שנים עד היובל, אבל אם נשארו פחות משתי שנים פודה
 16 את השדה בחמשים סלעים, וְכִינן דְּאֵין מְקַדִּישִׁין שְׂדֵה עַל דַּעַת
 17 לַיִנְאֵל בְּגִירוּעַ, פְּחוּת מִשְׁתֵּי שָׁנִים סמוך ליובל, בא התנא של
 18 המשנה להשמיענו עצה טובה, שִׁיְהֵא אָדָם חָס עַל נַפְשׁוֹ, וְאֵל
 19 וְקָדִישׁ שְׂדֵהוּ פְּחוּת מִשְׁתֵּי שָׁנִים סמוך ליובל, כדי שלא יצטרך
 20 לפדותה בלא גירעון ויפסיד בפדיונה.
 21 הגמרא מביאה מחלוקת רב ושמואל במקדיש שדהו בשנת היובל
 22 עצמה: אִיתְמַר, הַמְּקַדִּישׁ שְׂדֵהוּ בְּשְׁנַת הַיּוֹבֵל עֲצָמָה, רַב אָמַר,
 23 השדה קְדוּשָׁה, ואם בא לפדותה, נֹתְנָן לַהֲקָדָשׁ הַמְּשֻׁשִׁים סלעים עבור
 24 פדיונה, וְשְׁמוּאֵל אָמַר, אֵינָה קְדוּשָׁה כָּל עֵיקָר.
 25 בנוסף למחלוקת זו שבין רב לשמואל במקדיש שדהו בשנת היובל,
 26 נחלקו רב ושמואל גם במוכר שדהו בשנת היובל עצמה (להלן כט:).

לפני היובל, הכוונה הוא שמקדישים את השדה על מנת לפדותה
 בחמשים שקלים ולא בגירוע וכדברי רב ושמואל לעיל, ומה ששינו
 בה שהמקדיש שדהו בשנת היובל אינה קדושה, הכוונה הוא שאינה
 קדושה כלל וההקדש לא חל, ולא קשה מברייתא זו על שני סוברים
 שהמקדיש שדהו בשנת היובל עצמה שההקדש חל, דהא מני –
 שברייתא זו רבנן היא, שאמרו (לעיל יח) לגבי איסור אכילת חמץ
 שכתוב בתורה שאיסורו הוא 'מיום הראשון עד יום השביעי' (שמות יב
 טו), שהכוונה הוא מיום הראשון ואילך עד יום השביעי, אבל יום
 הראשון ויום השביעי עצמם אינם בכלל האיסור, ונצרך פסוק אחר
 ללמדנו שגם יום הראשון ויום השביעי עצמם אסורים באכילת חמץ.
 ולדבריהם, הוא הדין לגבי המקדיש שדהו שכתוב (ויקרא כז) 'אם
 משנת היובל יקדיש', שהכוונה משנת היובל ואילך, אבל שנת היובל
 עצמה אינה בכלל, שבה אי אפשר להקדיש, ואנא דאמרי – ואני
 סובר כרבי החולק על רבנן, דאמר (לעיל יח) שלא נצרך פסוק אחר
 ללמדנו שיום הראשון והשביעי אסורים באכילת חמץ, משום
 שכשכתוב בתורה שאיסור אכילת חמץ הוא (שמות יב טו) 'מיום
 הראשון', הכוונה הוא מיום הראשון ואילך, ויום הראשון עצמו גם
 כן בכלל האיסור הוא, וכן כשכתוב (שם) 'עד יום השביעי', הכוונה
 הוא עד יום השביעי, ויום השביעי עצמו גם כן בכלל האיסור הוא,
 ולפי רבי, דהא נמי – הוא הדין כאן בשדה אחוזה, שכתוב (ויקרא
 כז) 'אם (ב)משנת היובל יקדיש שדהו כפרך יקום', הכוונה היא
 משנת היובל ואילך, וישנת היובל עצמה גם כן בכלל הוא, שגם
 בשנת היובל עצמה אפשר להקדיש.
 הגמרא מקשה על מה שתירצה שרב סובר כמו רבי. מקשה הגמרא:
 אי – אם רב סובר כרבי שהפסוק (ויקרא כז) 'אם משנת היובל
 יקדיש' וגו' המצריך לשלם חמשים סלעים בפדיונה, מדבר במקדיש
 בשנת היובל עצמה, אם כן כשמקדיש עשר או עשרים שנה לפני
 היובל, פונדיון מאי עבידתיה – מדוע צריך לשלם להקדש סלע
 ופונדיון עבור כל שנה שנשארה עד היובל, הרי כיון שאם היה
 מקדיש ופודה בשנת היובל עצמה לא היה פודה אלא בחמשים
 סלעים, ומשנת יובל זו עד תחילת שנת היובל הבא יש בחמשים שנה,
 נמצא שמגיע להקדש רק סלע לכל שנה, ולמה מוסיף פונדיון לכל
 שנה ושנה. אומרת הגמרא: ובי תיקא – ואם תרצה לומר, שרבי אכן
 לית ליה – אינו סובר שצריך להוסיף פונדיון לכל שנה, ונתנן (להלן
 כה). הקדיש שדה שתים ושלש שנים לפני היובל, רבי אומר,
 אומר אני, כשבא לפדות, נותן להקדש סלע ופונדיון לכל שנה
 שנשארה עד היובל. הרי מבואר שגם רבי מצריך להוסיף פונדיון לכל
 שנה, וקשה מדוע צריך להוסיף פונדיון.
 מתרצת הגמרא: רבי כרבי יהודה כבינא ליה, דאמר שישנת
 החמשים – (שנת היובל) עולה לכאן ולכאן – היא מיובל שעבר,
 ומונים אותה שנה ראשונה לתחילת יובל הבא, הלכך ביחד עם שנה
 זו יש יובל יש רק ארבעים ותשע שנים עד היובל הבא, וכיון שהפודה
 בשנת היובל עצמה פודה בחמשים סלעים, נמצא שמגיע לכל שנה
 סלע ופונדיון.
 הגמרא מבררת האם לפי שמואל רבי סובר כרבנן ולא כרבי יהודה.
 אומרת הגמרא: לפי שמואל הסובר שאצל שדה אחוזה מודה רבי
 שהפסוק (שם) 'אם משנת היובל יקדיש', מתפרש משנה שלאחר
 היובל, אבל שנת היובל עצמה אינה בכלל ההקדש, ליהא – האם
 נאמר, שרבי כרבנן כבינא ליה האומרים ששנת היובל שעברה
 אינה בחשבון שנות היובל הבא, ומלבד שנת היובל עצמה יש עוד
 ארבעים ותשע שנים עד היובל הבא, דאי – שאם תאמר שרבי סובר
 כרבי יהודה האומר שמלבד שנת היובל שעברה אין ביובל אלא
 ארבעים ושמונה שנים, כיון שלפי רבי הפסוק (שם) 'אם משנת היובל
 יקדיש' מדבר על השנה שלאחר היובל, אבל שנת היובל עצמה אינה
 בכלל ההקדש, נמצא שנותן להקדש חמשים סלעים עבור ארבעים
 ושמונה שנים, ואם כן סלע ושתים פונדיונות מיפעי ליה – (הוא נצרך
 לתת להקדש עבור כל שנה), ולא רק סלע ופונדיון אחד, שהרי
 כשתחלק חמשים סלעים לארבעים ושמונה שנים, יוצא החשבון סלע

1 ורב קבר, שגם לפי רבי שמעון הסובר שהכהנים נכנסים לתוכה בלא
 2 פדיון אין לעשות קל וחומר, משום שסוף סוף לפעלים מי קהדרא
 3 – האם השדה חוזרת ביובל לבעלים, הרי לפתנים הוא דנקא
 4 – (היא יוצאה), ומה שאינם נותנים דמים הוא משום שהכהנים
 5 משולחן גבוה קא יבו – מרשות הקדש הם זוכים בה בתורת מתנה,
 6 ולכך אין זו נחשבת כביציאה מרשות הקדש, ואין לעשות קל וחומר.
 7 הגמרא מבארת את טעמו של רב הסובר שהמקדיש שדהו בשנת
 8 היובל קדושה. מבררת הגמרא: מאי טעמא דרב הסובר שהמקדיש
 9 שדהו בשנת היובל עצמה שהיא קדושה. משיבה הגמרא: דאמר
 10 קרא (ויקרא כז) 'אם משנת היובל יקדיש שדהו כפרך יקום',
 11 ומשמע שגם שנת היובל עצמה בכלל ההקדש היא, שהמקדיש
 12 שדהו בשנת היובל חל ההקדש.
 13 אומרת הגמרא: ושמואל הסובר שהמקדיש שדהו בשנת היובל אינה
 14 קדושה, יאמר לה, מי פתיב בפסוק (ויקרא כז) 'אם משנת היובל יקדיש' עם
 15 ב'ית', שאז היה משמע שאפשר להקדיש בשנת היובל עצמה, הרי
 16 'משנת היובל יקדיש' פתיב עם 'מים', ומשמע שרק משנה שאחר
 17 היובל אפשר להקדיש, ולא בשנת היובל עצמה.
 18 הגמרא מקשה על שמואל משינוי הלשון שבפסוקים: בשלמא לפי
 19 רב שהפסוק (שם) 'אם משנת היובל יקדיש' מדבר במקדיש שדהו
 20 בשנת היובל, והפסוק (שם שם יח) 'אם אחר היובל יקדיש' מדבר
 21 במקדיש שדהו לאחר שנת היובל, היינו דפתיב – לכך בפסוק
 22 המדבר במקדיש בשנת היובל, כתוב (שם שם יז) 'אם משנת היובל
 23 יקדיש שדהו כפרך יקום', דהיינו שמשלם חמשים סלעים, ובפסוק
 24 המדבר במקדיש לאחר שנת היובל, כתוב (שם שם יח) 'אם אחר
 25 היובל יקדיש שדהו וחשב לו הנהן את הפסוק על פי השנים הנותנת
 26 עד שנת היובל ונגרע מערך, דהיינו דין גירוע. אלא לפי שמואל
 27 הסובר ששני הפסוקים מדברים במקדיש לאחר שנת היובל, מאי –
 28 מדוע רק בפסוק המדבר על דין גירוע כתוב (שם) 'אם אחר היובל
 29 יקדיש' וגו', הרי הפסוק (שם שם יז) 'אם משנת היובל יקדיש' וגו'
 30 המצריך ליתן חמשים סלעים, גם כן מדבר במקדיש לאחר שנת
 31 היובל, שהרי בשנת היובל עצמה אינה קדושה כלל.
 32 מתרצת הגמרא: שלפי שמואל עצמה (שם שם יח) 'אם אחר היובל
 33 יקדיש' וגו' שנאמר בו דין גירוע, מדבר לאחר אחר, כלומר לאחר
 34 שתיים או שלש שנים משנת היובל, שאז יש דין גירוע, ואילו הפסוק
 35 (שם שם יז) 'אם משנת היובל יקדיש' וגו' המצריך ליתן חמשים
 36 סלעים, מדבר כשבא לפדותה בשנה הראשונה שלאחר היובל, שאז
 37 אין דין גירוע.
 38 הגמרא מקשה על רב מברייתא שהובאה לעיל (ע"א): מיתבי, שנינו
 39 בברייתא (שם), מקדישין שדה אחוזה, בין לפני היובל ובין מיד
 40 לאחר היובל, ובשנת היובל עצמה לא יקדיש שדהו, ואם הקדיש,
 41 אינה קדושה, וקשה מכאן על רב הסובר שניתן להקדיש בשנת
 42 היובל.
 43 מתרצת הגמרא: אמר לה רב, לעולם ניתן להקדיש בשנת היובל,
 44 וכוונת ברייתא זו ששינוי בה שאינה קדושה היא, שאינה קדושה על
 45 מנת לפדותה בגירוע – בגרעון כסף, דהיינו בפחות מחמשים סלעים,
 46 אבל קדושה – השדה קדושה ונותנין להקדש חמשים סלעים
 47 בפדיונה, שכיון שהשדה עתידה להיות ברשות הקדש יובל שלם,
 48 אינו מגרע מפדיונה כלום.
 49 הגמרא דוחה מה שתירצה, ומתרצת תירוצך אחר. מקשה הגמרא: לפי
 50 מה שפירשת את הסיפא של הברייתא 'אינה קדושה', שהכוונה
 51 שאינה קדושה לפדותה בגרעון, מכלל – משמע מזה, דמה ששינו
 52 ברישא של הברייתא 'מקדישין לפני היובל', הכוונה היא, שלפני
 53 היובל השדה קדושה על מנת לינאל בגירוע – לפדותה בגרעון
 54 כסף, ומשמע שגם אם נשאר פחות משתי שנים עד היובל יכול
 55 להקדיש ולפדות בגרעון כסף, וזה אי אפשר לומר, דהא רב ושמואל
 56 דאמרי תריוהו (לעיל ע"א), אין מקדישין שדה על דעת לינאל
 57 בגירוע – לפדותה בגרעון כסף פחות משתי שנים סמוך ליובל.
 58 מתרצת הגמרא: אמר לה רב, ודאי מה ששינו בברייתא 'מקדישין

המשך ביאור למס' ערכין ליום שני עמ' ב

10 האומר שהמקדיש בשנת היובל ההקדש חל, והבא לפדותה צריך
11 ליתן להקדש חמשים סלעים בפדיונה, מֵאָה כוונת המשנה באמרה
12 שאין פודים שדה לאֲחֵר יוֹבֵל פחות מִשָּׁנָה, הרי אם הקדישה בשנת
13 היובל עצמה אפשר לפדותה מיד.
14 מתרצת הגמרא: מִי סְבֵרָת – וכי נראה לך, שלפי רב כוונת המשנה
15 היא לאֲחֵר הַיּוֹבֵל מִמֶּשׁ – שנה הסמוכה ליובל, ובא למעט שנת
16 היובל עצמה שאין פודים בה, אין הפירוש כך, אלא מֵאָה – מהו כוונת
17 המשנה בלאֲחֵר יוֹבֵל,

1 ושתי פונדיונות לכל שנה.
2 אומרת הגמרא: שאכן עַל בְּרִחָךְ לְפִי שְׂמוּאֵל, רַבִּי בְּרַבְנֵי סְבִירָא
3 לִיהֵא האומרים ששנת היובל שעברה אינה בחשבון שנות היובל הבא.
4 הגמרא מקשה על רב ממשנתנו (ע"א): תָּא שְׁמַע קוּשִׁיא עַל רַב,
5 שנינו במשנה, וְלֹא גִזְלִין – ואין פודים שדה אֲחֵר הַיּוֹבֵל פְּחוּת
6 מִשָּׁנָה אחת. בְּשִׁלְמָא – המשנה מובנת לְשִׂמוּאֵל הסובר שהמקדיש
7 בשנת היובל אין ההקדש חל, היינו ששנינו שֶׁלֹּא גִזְלִין לְאֲחֵר
8 הַיּוֹבֵל פְּחוּת מִשָּׁנָה, וכוונת המשנה, שאם הקדישה בשנת היובל
9 עצמה אינה צריכה ליגאל, משום שלא קדשה כלל. אֵלֶּא לְרַב